

Achtste Bijbelstudie over 1 Samuël 2:27-36 – hoofdstuk 10 van ‘Gebeden’, bijbelstudies over Samuël

1. Zingen: Ps. 119:69
2. Gebed
3. Lezen: 1 Samuël 2:27-36
4. Welkom en mededelingen

Inleiding

1. In het Bijbelgedeelte dat we vandaag behandelen, 1 Samuël 2:27-36, lezen we dat het **oordeel** wordt aangekondigd – het oordeel van God over de zonden in en bij het heiligdom móét komen – dat eist Gods **recht** – dat eist Zijn **heiligheid** – tegelijk zien we dan ook weer iets van Gods **genade** – Hij geeft nog **uitstel**, er is nog een tijd van **bekering**! De Heere is tot het uiterste **lankmoedig** – maar als dat uiterste middel niet helpt, dan is het oordeel **ten volle besloten**.

2. Zo komt er een ‘man Gods’ in Silo, vs. 27. Die aanduiding geeft aan dat hem om een **profeet** gaat, die door God gezonden is. Zo’n man spreekt rechtstreeks namens de Heere – God heeft hem de woorden in de mond gelegd – die woorden hebben dus groot **gezag** – wie deze profeet is, is niet bekend – hij is **anoniem** – het gaat ook niet om hem, maar om de **boodschap** – de boodschap is vooral aan **Eli** gericht. De boodschap begint met een typerende uitdrukking: ‘Zo zegt de **HEERE**’ – en dan volgt een **vraag** – een retorische vraag, dus een vraag waarop geen antwoord wordt verwacht omdat dat bekend is – de vraag luidt, of de Heere Zich niet duidelijk geopenbaard heeft aan het voorgeslacht van Eli dat toen nog in Egypte woonde – door de vraag maakt de Heere heel duidelijk dat Hij begonnen is met Aäron en zijn huis – niet alleen Mozes werd geroepen om het volk uit te leiden, maar ook Aäron werd door de Heere geroepen om zijn broer Mozes tegemoet te gaan – en samen hadden Mozes en Aäron elke keer weer voor de farao gestaan om voor het volk te pleiten en te eisen dat hij het volk zou laten vertrekken – de Heere had dus ook voor **Aäron** een **bijzondere roeping** – ook het geslacht van Aäron kreeg een bijzondere plaats onder het volk – een plaats in **Gods nabijheid** – namelijk als **dienaren** in Gods heiligdom zouden ze hun leven aan de dienst van de Heere wijden – de Heere had Aäron en zijn huis ten **priester** verkoren.

3. Hun werk was ‘te **offeren** op Mijn altaar’ (vs. 28) – Aäron en zijn zonen moesten de offers van het volk brengen op het altaar om de zonden van het volk te verzoenen – hun werk was ‘om het **reukwerk** aan te steken’ (vs. 28) – ze moesten dus wierook brengen op het reukofferaltaar om daar te verbranden tot een liefelijke reuk – en ook had men als taak ‘de **efod** voor Mijn aangezicht te dragen’ – de efod was het heilige gewaad waarop de borstlap was aangebracht met de 12 edelstenen die de stammen vertegenwoordigden – dit dragen van de efod was voorbehouden aan de **hogepriester** – hij was degene die eenmaal per jaar, op de Grote Verzoendag, in het heilige der heiligen mocht komen om daar de zonden van het gehele volk te verzoenen.

De Heere had Zijn dienaars in het heiligdom echter ook van **levensonderhoud** verzekerd – dat lezen we ook in vs. 28: ‘en heb aan het huis uws vaders gegeven al de vuuroffers der kinderen Israëls’ – een deel van de brand- of vuuroffers zou namelijk voor de priesters zijn – dat werd in speciale voorschriften geregeld, zoals we vooral in Exodus en Leviticus kunnen lezen.

Dit alles is naar het welbehagen van de Heere – Hij heeft het zo **gewild** – vandaar dat in vs. 28 het woord ‘verkoren’ gebruikt wordt – God is soeverein in het kiezen van mensen.

4. Nu komt de profeet om Eli voor te houden hoe de Heere over het door Hem opgedragen dienstwerk denkt dat hij en zijn zonen nu in praktijk brengen – hoe is de praktijk? – we hebben het de vorige keer al gehoord – en hier bevestigt de profeet het in vs. 29 in beeldrijke taal – de Heere veroordeelt het zeer ernstig: ‘Waarom slaat gijlieden **achteruit** tegen Mijn slachtoffer en tegen Mijn spijsoffer ...?’ – het is namelijk buitengewoon ernstig wat er is gebeurd en wat er nog gebeurt – uit alles bleek de minachting voor de heilige dingen – de daders zijn vooral Eli’s **zonen** – maar Eli heeft het wel **getolereerd**, door

de vingers gezien – hij bestrafte het wel met woorden, maar daar liet hij het bij – hij deed verder niets – het bleef bij een **slappe berisping** – Hofni en Pinehas gingen gewoon door op hun zondige weg.

De beschuldiging wordt concreter – dat zien we aan het slot van het vers – de priesters hebben zich **vetgemest** met het beste deel van die offers – ze eisten immers het vlees met het vet eraan, terwijl de Heere had voorgeschreven dat het vet op het altaar verbrand moest worden – zo werd God van het deel dat Hem toekwam, beroofd.

De Heere heeft het aangezien, maar Zijn geduld raakt nu uitgeput – een mens kan niet aan de consequenties van zijn zonden ontkomen!

5. Nu volgt de **aankondiging** van de **straf**, vs. 30 – de Heere had beloofd dat het huis van Aäron te allen tijde in Zijn dienst zou staan – daar komt geen verandering in, maar wel voor de geslachtslijn waarin Eli en zijn zonen hun plaats hebben – God gaat die lijn afbreken vanuit de goddelijke regel die hier onder woorden wordt gebracht: ‘die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden’ – deze woorden spreken voor zichzelf – zo zal het **oordeel** komen over Eli en zijn huis.

Hoe gaat dat gebeuren? – we lezen het in vs. 31 – ‘Zie de dagen komen, dat Ik uw arm zal afhouden en de arm van uws vaders huis, dat er geen oud man in uw huis wezen zal’ – ‘uw arm afhouden’ betekent: **geen kracht** meer overhouden – het oordeel in hun geslacht zal zijn dat na Eli niemand meer een hoge leeftijd zal bereiken – velen zullen **ontijdig sterven** – langzaam maar zeker zal dat geslacht met uitsterven worden bedreigd.

6. Maar ook Gods **heiligdom**, waar de zonden bedreven zijn, zal in **benauwdheid** komen, vs. 32 – ‘en gij zult aanschouwen de benauwdheid der woning Gods in plaats van al het goede dat Hij Israël zou gedaan hebben’ – dat zien we later gebeuren als de ark door de Filistijnen zal worden buitgemaakt – dat zal Eli nog meemaken, en de boodschap daarvan zal zijn dood betekenen – ook als er vanaf de tijd van Samuël weer een tijd van voorspoed zal komen, zal het huis van Eli daar niet in delen – de ark zal nooit meer in Silo terugkeren – Silo zal ook spoedig zijn plaats als **centrum** van de eredienst **verliezen** – de plaats is verwoest en roemloos ten ondergegaan – voor of tijdens de regering van Saul zien we dat het heiligdom naar **Nob** verplaatst wordt.

Ik las juist deze week aan tafel uit Jeremia 26 – daar wordt Silo door Jeremia tot twee keer toe als afschrikwekkend voorbeeld genoemd – Jeruzalem zal als Silo worden, als het zich niet bekeert – dat moet iedereen begrepen hebben – Jeruzalem zal als Silo worden – dat betekent: de tempel zal hier worden verwoest, zoals het heiligdom in Silo ten onder is gegaan.

7. In vs. 33 zien we dat er nog iemand uit dit geslacht zal overblijven en dienst zal doen in Gods huis – hij is ‘de man die Ik u niet zal uitroeien van Mijn altaar’ – dat moet **Achimelech** zijn, een andere zoon van Eli, maar deze ene overgebleven priester zal zelf ook wegwijnen – hij zal namelijk de ondergang van zijn huis meemaken – we zien dat gebeuren in Nob – die priester moet aanzien hoe in Nob het hele priesterlijke geslacht uit het huis van Eli op bevel van **Saul** door de Edomiet **Doëg** wordt omgebracht – en zelf wordt hij ook gedood – zie 1 Samuël 22:18 – er zal in Nob nog één man ontkomen aan het bloedbad, namelijk **Abjathar** – op deze situatie kom ik straks nog even terug.

8. Nog is de man Gods niet klaar met zijn onheilsboodschap, zie vs. 36 – het huis van Eli heeft geroofd van het heilige – de priesters Hofni en Pinehas namen immers het beste van de offers voor zichzelf, terwijl het God toekwam – ze hebben zichzelf vetgemest!! – daarom zal het geslacht van Eli weten wat **armoede** is – ‘al wie van uw huis zal overig zijn, zal komen om zich voor hem (dat is de **getrouwe priester** over wie ik dadelijk nog wat zal zeggen) neder te buigen voor een stukje geld en een bol brood en zal zeggen: Neem mij toch aan tot enige priesterlijke bediening, dat ik een bete broods moge eten’ – wie van dat huis nog overblijft, zal armoede lijden en moeten **bedelen** om een stukje brood – of zich moeten **verhuren** voor een schamel loontje als knechtjes van de priesters.

9. De gesproken woorden zullen **wáár** zijn – daarom krijgt Eli een **teken** in vs. 34 – zijn beide zonen Hofni en Pinehas zullen op één en **dezelfde dag sterven** – dan zal Eli weten dat de andere oordeelsaankondigingen ook **wáár** zullen zijn.

Wat een ontzettende boodschap voor Eli – het moet hem ook wel duidelijk zijn dat God hem als **medeplichtige** ziet in de zonden van zijn zonen – door zijn slappe optreden koos hij eigenlijk voor zijn

zonen en niet voor de Heere – daardoor eveneens schuldig – bovendien at hij ook mee met datgene wat zijn zonen zich onwederrechtelijk toe-eigenden – ook hij heeft zich vetgemest met voedsel dat hem niet toekwam.

10. De **ernst** van de zonde wordt gevoeld in de gesproken woorden – bedoeld om van te schrikken – niet in de eerste plaats voor de straf maar voor **het ontzettende** van de zonden – maar toch mogen we de oordeelsprediking van de profeet nog als een **uiterste poging** zien die God doet om de zondaren tot inkeer te brengen – én er is er in deze oordeelsprediking van de man Gods nog een woord dat **moed** wil doorgeven – troost, want de Heere denkt in de **toorn** aan Zijn **ontferming** – de Heere gaat tóch door met de priesterlijke dienst in het heiligdom – zie vs. 35 – ‘en Ik zal Mij een **getrouwe priester** verwekken, die zal doen gelijk als in Mijn hart en in Mijn ziel zijn zal’ – er zal een ándere priester komen, een getrouwe priester die zal handelen in overeenstemming met de bedoeling van de Heere – deze priester zal niet alleen voor Gods aangezicht in getrouwheid zijn werk doen – maar ook zal hij ‘altijd voor het aangezicht van **Mijn gezalfde** staan.

11. Wat bedoelen die woorden? – **wie is die getrouwe priester en wie is die gezalfde?**

Zoals we weten zijn er in een profetie vaak verschillende ‘lagen’ – dat is hier ook het geval – deze woorden hebben namelijk **meer dan één vervulling** gekregen – er is een **aanvankelijke** én een **definitieve** vervulling – een woord met twee of misschien drie lagen – dat geldt ook voor de priester naar wie de man Gods tegenover Eli verwijst – **wie is die priester** in eerste instantie?

We hebben al gezien dat de Heere Zijn beloften aan Aäron deed overgaan op zijn zoon **Eleazar** – zijn beide oudere broers Nadab en Abihu waren al omgekomen in het heiligdom, omdat ze vreemd vuur hadden gebruikt – zo kwam het priesterschap aan Eleazar – deze had nog een jongere broer **Ithamar** – maar Eleazar werd opgevolgd door zijn zoon **Pinehas** en van hem lezen we dat hij het priesterschap **voor eeuwig** zal bezitten – zie Numeri 25:13.

Maar nu was **Eli** zeer waarschijnlijk uit de **geslachtslijn** van **Ithamar** – ergens na Eleazar is het priesterschap kennelijk overgegaan naar de lijn van Ithamar – **maar dat is niet de lijn die de Heere wilde** – dat moet dus als het ware **gecorrigeerd** worden, en dat gaat straks gebeuren – dat kondigt God hier via Zijn profeet al aan.

Na Eli komt, zoals gezegd – dan eerst nog **Achimelech**, een andere zoon van Eli – deze Achimelech is op bevel van Saul met vrijwel heel zijn huis gedood door Doëg – de enige die aan dit bloedbad ontkomt, is Abjathar, de zoon van Achimelech – deze blijft bij David en doet dienst in Davids tijd – maar deze Abjathar kiest voor Absalom als deze in opstand komt tegen zijn vader – daarom gebiedt David aan zijn opvolger Salomo om Abjathar **af te zetten** en te verbannen naar Anatoth – zo gebeurt het – en dan wordt **Zadok** in zijn plaats gesteld – daarmee is de fout uit het verleden **hersteld** – **Zadok is namelijk uit het geslacht van Eleazar** en aan dat geslacht was de belofte van het **blijvende priesterschap** gedaan – dan wordt ook duidelijk wat het betekent als de man Gods tegen Eli zegt dat de **getrouwe priester** altijd zal **wandelen voor het aangezicht van Gods gezalfde** – die **gezalfde** is dan allereerst **David**, toen Zadok ook al als priester dienst deed – maar vanaf Salomo is het altijd Zadok en diens nageslacht geweest dat het priesterschap bekleedde in de nabijheid van een gezalfde koning uit het nageslacht van David en Salomo.

Maar **uiteindelijk** is de vervulling van de belofte de **Heere Jezus Zelf** geweest – Hij is **Gods getrouwe Priester** – Hij zal op een zeer bijzondere wijze wandelen voor het aangezicht van Gods gezalfde, want Hij is **Priester** en **Koning** in één – **Hij is Zelf de Gezalfde** – gezalfd tot Profeet, Priester en Koning.

12. Ds. Den Butter sluit zijn commentaar op deze geschiedenis af door nog even terug te komen op de ‘man Gods’ die we in vs. 27 voor Eli zien staan. Hij zegt: ‘Deze man Gods staat hiermee in dezelfde lijn als andere proteten die op de een of ander manier hebben mogen dienen om bij het volk de **advertsverwachting** levend te houden. Zij verkondigen de genadige tijding dat de Heere voor **verlossing** zal gaan zorgen door een **Verlosser**, die als **Gods Gezalfde** zowel bevoegd als bekwaam zal zijn om echt verlossing tot stand te brengen. Dwars door alle zonden van Zijn volk Israël heen zal de Heere deze eens gegeven en later zo vaak herhaalde **belofte vervullen**. Hij zal **Zijn doel bereiken**.’

Zingen: Ps. 84:5.